

Landkort over Kongeriget Norge med kort Beskrivelse over Provindserne, af Anton Frantz Just Boghandler og Forligelseskommissair.

(M. S. Tallene paa Kortet svare til de samme i Beskrivelsen.)

Ciborg 1806, trykt hos P. S. Jøns paa Forfatterens Forlag.

(Kortet er faaen af E. H. Harder.)

Norge

grændser mod Norden til Fjeshæbet, mod Syden og Vesten til Nordhøen: 3. Vesterhavet og mod Østen til Sverige og Rusland. Landet er omtrent 5640 Quadratm. i stør, er over 200 Mile langt; men derimod smalt; saa det nogle Steder er kun 6, paa andre over 50 Mile bredt. Norge er for største Delen faldt af Bæster og Bierge, de sidste kaldes, fordi de tildeels indeholde upyre Steenmaser, Fjeld. De største Fjeldstrekninger ere: 1) den som gaar ved de svenske Grændser, 2) Dovrefjeld imellem Trondhjems og Christians Amt. 3) Lange- og Fjelsejld, som ligger i Bergens Stift fra det Sønderfjeld. Den sydligste Dde af Norge kaldes Linderen og den nordligste Deel er forbyrget Nordkap. Paa Vesterkysten har Landet mange Fjorde og Vig, samt mange Klipper og Rer.

De største Floder ere: Glacmen, Bømen (der løbe ud ved Fjeldstæd og danner Sarpfossen) Drammen, Kongen og Laagen. De største Fjorde ere: Dyplo eller Christiania Fjord, Trondhjemsfjord, Vestfjorden i Nordlandene, Stabangerfjord, Storfjorden og Sognefjorden. De mindre kaldes Elve: de danne Fjorde: 1) Vandsfald, hvor Vandet ofte nedstørter i en Høje af 6 til 10 Fod. Disse Fjorde drive mange Saugmøller, hvor Brødder fæstes og andre Væder, og tjene til at faa Trælasten fra Fjeldene af bragt til Udførselspladsen. Blant Fjorne har Sarpfossen ved Fjeldstæd et Fald af over 20 Alen, hvis Bruken fandt heres 4 Mile. Der driver 23 Saugmøller og 19 par Døvrer. Vandet lødes fra Siderne af Fjellen ved Trænder til Møllerne.

Nor e har ypperligt Fiskeri, der især paa Vestkysten ernæret mange Mennefter; meget betydelige Skode, især af Grum og Kr, hvoraf isares en Mængde til Vægnings og Skibsfart; og paa mange Steder got Kornland, fortræffelig Jagt, hvoraf udværes Lur, Røper, Hjerper, og Skindene af Bjørne, Ræve, Ulve, Maarer, Hermeliner m. v. ypperlige Mineralier indeholde Bjergene, saasom: Lidet Guld, Sølv, Kobber, Jern og Bly, Allun, Kobolt m. m. Af Stenarter høves: Marmor, Skiefer, Døvrstene, Sandstene, Granit o. s. Kornvæsen forbedres aarlig, og er i de sydre Egne især indbringende. Havedyr og Træsting lyttes og der. Luftten er temmelig kold; men sund. Paa Alsteden falder meget Sne og øverst paa de høje Fjeldene optæer Sneen aldrig. Ved Søefanterne er Luftten mildere og mere fugtig. Det norste Fjeld er i Almindelighed høiere end det danske — som muntre, raske, fæstelige, høstige, giæstfrie og overalt arbejdsomme, kendes de af deres Robber. Fiskeri, Jagt og en ubdrevet Sæfart giver dem haardføre og sunde: Den fæstelige Fjeld er ikke ubetydelig, der spindes og vares meget og til Haandarbejde i Metaller, især smukt Udskjæring i Træ, er den norste Bonde særdeles oplagt og øst fremfor den danske. De mange Bygninger af Stibe og Huse, hvilke sidste gøres østest af bare Træ, øver og Allunen i Haandarbejde. Paa mange Steder ere Kirkerne ogsaa Træbygninger, hvilket vist nok er sundere og mindre fugtigt, end de gamle nogle Alen tykke Mure, der aldrig opvarmes.

Jndbyggernes Antal regnes for 898,000. Landet selger til Fremmede: Stangjern, Røstjern af Raskeløse, Gryder, Jernkrum, f. v. Kobber, Trælast af sort og hvidt Sommer, Brædder, Planter o. s. v. Jævre og Bælg, Mariner, Hørbær, Druen, Kistevæhre mest tærrede, Allun, Blaaarve, Salt, Kommen, Papir, Glaspufterarbejde, Potaske — Korn, Vijn, Brændevin, Tobak, Specier, Manufakturvarer og Fabrikarbejde indføres især.

J høert af de 4 Stifter er: 1) Vesterkysten. Norge har i alt 21 egentlige Riidsæder. Der dles af Naturen i det Nord og Syd og Sønderfjeld. Den verdslige Jnddeling er 5 Stifter med 15 Amtmandskaber; Amtene dles efter i Fjeldene og Søer og Fjeldene (Fogderne oppebære Statterne og Søerfjeldene forvalte Ritergangen) hvert Stift har en Stiftsamtmand, en Biskop, en Døvrer og en Latinskole. Den gejstlige Jnddeling kaldes Provstier og Præstegjeld.

1. Aggershusns o: Christiania Stift.

(Langt 71 M., bredt 64 M.)

Rbst. 1) Christiania, Rigets Hovedstad, ved Christiania Fjord, (der er 10 Mile lang) Staden er 1200 Alen lang og ligesaa bred; Gaerne ere lige, og fandt 6 Fjorde af Fæstningen Aggershusns; den er anlagt 1624 af C4, da den gamle Stad Dp 19 var brændt. Den driver megen Handel, har 9000 Jndb., 118 Riidsmand, 3 Papirsmøller, 6 Tobaksfabriker, 1 Oliemølle, 1 Allunfabrik, 1 Vibefabrik, 5 skonne Karduanfabriker, 1 Saffianfabrik, 1 Kardefabrik, 1 Krudmølle, 1 Sæbe- og 1 Spigerfabrik. Paa Tugt- og Manufakturhuset forarbejdes uldne og linnede Væhre paa 23 Væverstole. Desuden har Staden et militær mathematisk Institut med 2 Professore og 1 Tegnmester, et egentligt Bibliotek, gode Stitstelser for Fattige. Af de 40 her hjemmehørende Stibe, fore 12 paa Vestindien. Biskoppen boer i den gamle Stad Dp 10, østen Fjorden. 2) Røst, har 160 Bygninger, en Riidsfabrik og det Vnfer 6 Familier tilhørende Møls Jernværk og Støberi, hvorfra der leveres Kanoner, Raskeløse, Gryder og fabrikeres Spader, Sauge og andet Jernfram, der er tilkige en Spigerfabrik. 300 Mennefter finde deres Næring ved Jernværket; ved dets Smelteovne bruges aarlig omt. 35000 Tønder Kul. 1791 levede det 1423 Stbd. Stangjern, 10793 Stbd. Støbegods, 6213 Stbd. Jernfram, foruden 2,007900 Epiger. Ved Elven nordn Bøen er 20 Saugmøller. 3) Fjeldstæd, anlagt 1567 af Fa. forsvares af 4 Standsjer eller Forter, hvoriblant Aggershusns Fæstning, 1 Mill derfra. Denne smukke og gode Handelsstad har 1 Tobaksfabrik, 83 Bygninger og 1800 Jndb. 4) Fjeldstæd, anlagt i Figur af en Stjerne; har 3800 Jndb., 4 Tobaksfabriker, 512 Bygn., 74 store og smaa Søer, et Vinnefabrik til Fattiges Underhold. Den forsvares af Grændsefæstningen

Fjeldstæden og dens 3 Forter. Her bles den første Konge Carl 12 faldt den 11te Decbr. 1718 under dens Batterier. 5) Dragernes og 6) Strømsøe ligger tilligemed Ladepladsen Tange ved Drammens fjord og udgjøre Drammens Fjeldstæd, hvor for de og østest nævnes Drammen. Begge Steder drive betydelig Handel med sort Trælast og Børd (Jern) til England, Frankrig, Holland og Danmark og ej selv omtrent 36 store og smaa Stibe. 3 bygge Stæderne ere 897 Bygn. mest af Træ, 6800 Jndb., hvoriblant 75 Riidsmand og 78 Smaahandlere. Her ere 1 Sejldugs: 1 Vopdugs, 1 Vibe, 7 Tobaksfabriker og 2 Bomuldsfabriker. Fjorden er ypperlig Fiskeri af Lur, Val, Makrel, Silde og anden Havfisk. 7) Kongsberg, en Bergstad, har 1500 Bygn., alle af Træ, (Sundagen Kirken, bygget færdig 1761 med Tag af glaserede Jernplader. Den har kostet 130,000 Rd. at bygge og er den smukkeste i Norge) har med Bergfolken omtrent 10,000 Jndb. Den er anlagt for Kongsberg Sølvværks Skuld, der 1623 fandtes af 2de Hørbredte Jacob og Kristoffer Græsvold i Kong C4s Tid. Fra den Tid af er Værket drevet med forfælligt Held, mest for Kronens Regning. Det første Stykke Sølvets man der har fundet, var i F3s Tid af Vægt 565 Pd. vurderet til 5000 Rd. som forværes paa Kunstammeret, 1647 fandt man 03 Guld. Da Sølvværkets Driid i den senere Tid er fæstet med betydeligt Tab, er dette efter kongel. Resolution af 10 Juli 1805 nu ganske nedlagt. Et Jernværk skal derimod drives og Bergfolken gives Pensioner og de arbejdsføre anden Næringsvej. Ved Kongsberg er en Krudmølle, 1 Smaahandler, 1 Potaskefabrik, 12 Smaabug og en skøn Rødsbaraplantage, anlagt af Apotheker Pechel. 8) Tønsberg, i Græsvolden Fjeldstæd, ved en fællig Fjord. Den er berømt af sin Elde, som regnes fra det 8de Arhundrede. Den har de forhen betydelig Stærrelse og et Slot paa Bjerget paa hvis Side den ligger, har nu omt. 200 Træbygninger, 1300 Jndb.; dens Handel er med Trælast til England og Holland. 9) Eke, en gammel By, har god Handel med Trælast og Jern, som udføres, der ligger 34 Smaabug ved den gennem Bøen løbende Elv. Jndb. ere 1800. Den har ofte været hjemstøt af Jidebrand, hvoraf den sidste 24de Novbr. 1777 ødelagde 172 Gaarde, Kirken, Naabhuset og 32 Smaabug og Møller. Den har nu 340 Bygn. og en smukt Kirke, bygget færdig 1783, der har kostet 25000 Rd. at bygge. Her er 32 Riidsmand og 2 Tobaksfabriker. Ladepladsen Porsgrund Dredig og Langesund ligger under Bøen og ere som Riidsæder. 10) Laurvigen, har 420 Bygn. af Træ, 2500 Jndb., 2 Tobaksfabriker. Den handler meget med Trælast og Jern og har med Ladepladsen Sandefjord 68 Stibe. Ved Bøen ligger Laurvigens Jernværk, det vigtigste i Norge, tilhørende det hollandske Græsvold af samme Navn, som leverer aarlig omtrent 7000 Stbd. Stangjern og 2000 Stbd. Støbegods af Kanoner, Raskeløse, Gryder, Kugler, Stibeholte og Jagter. Ved Værket bruges aarlig omt. 300000 Tdr. Kul og, da Græsvoldens Støve fun ere faa, er her indført den saare fortræffelige Jndvierning, at der aarlig beslaes en Skovhugst. 11) Kragerø, med 208 Bygninger, som ligger imellem Bjerge, har god Handel med huggen (høst) Læst og mange smukke Haver med gode Træstinger. Jndb. 1300.

Umærkning: Omkring Christiania fjord ligger Ladepladsene: Drøbak, Hølen, Sog og Vagaardstrand. Kongsberg er en Grændsefæstning ved Glommen. Blaker en Skandse. En halv Mill fra Laurvigen ligger den liden By Stavern ved Fæstningen Fjeldstæden, hvor der er et Galeerværk. Her ligger den norste Riidsæd. (Hæra og til Kladsland er kun 12 Mile.) J Aggershusns Stift ere: 1) Guldværd i Edbold (af liden Jmportance) 2) Kobberværket, 12 Jernværker, 2 Kanonfabriker, 1 Hørbær paa Hadeland, 1 øst Saltværk paa Valse ved Tønsberg, anlagt 1739, af Kong C6te, hvor der af Søebanden, i 10 Sydre huse, aarlig koges 20 til 25000 Tønder Salt.) 5) Glaspufter og 1 Blaaarværd i Modum hvor Kobolt høves i Mængde.

J dette Stift ligger 2 Græsvolder: a. Jørlsberg (bestaaer af 12 Præstegjeld, 29 Kirkefogde og Rbst. Tønsberg og Holmestrand) tilhører den Wedel-Jørlsbergke Familie og b. Laurvigen (best. af 4 Præstegjeld og 8 Kirkefogde, Rbst. Laurvigen, Stavern og Ladepladsen Sandefjord) tilhører den Alstedske Laurvigke Familie (hærværende Besidder ejer tillige Græsvolder Langeland.) Begge disse Græsvolder stode sammen og ligger paa Vestfjorden af Christianiafjord.

II. Christiansands Stift.

(Langt 37 M. bredt 27 M.)

Rbst. 12) Christianiaand, Stiftets Hovedstad, anlagt 1641 af C4, har 4800 Jndb. 615 Bygn. af Træ; her boe 22 Riidsmand og 12 Smaahandlere. Bøen har et Tugt- og Manufaktur- hus og 1 Tobaksfabrik, 2 Saugmøller og et fortrinligt Stibehyggeri og god Søefart. Støvene i dette Stift ere betydelige. Fra Ekefjorden forsvares Staden af Fæstningen Christiansholm og nogle Batterier paa Ødøerne. 13) Tønsdal, en skøn og vigtig Handelsstad, der mest er bygget paa Valse og Hørbær og endel Gader ere lutter Breer. Noget af Bøen ligger paa Ekefjorden og en i den indbugen Trappe fører op til den. Ved Bøen ere betydelige Jernmalingsrunder, som forsyne 11 Jernværker. 14) Mandal, med 172 Bygn., bestående af sit betydelige Læse- og Hummerfiskeri, hvoraf selges betydelig. Der er et Tobaksfabrik og 23 hjemmehørende Stibe. 15) Stabanger (fordum Stiftets Hovedstad) meger gammel, Domkirken har mange udbygne Stræter og er bygget 103 Bygn. har 46 Hørbædg og Værdader, 558 Bygninger, 1 Batteri, 36 Riidsmand, 16 Smaahandlere, 26 Skippere, 2000 Jndb. og 21 Stibe, samt 3 Stibedøvrer. Dette Stift har desuden Rbst. a) Østerris, med Privilegier af 1735, imellem Værdal og Kragerø. J dens Lødbistid ere 30 Smaabug. Bøen er smuk og ejer 60 Stibe. b) Fjeldstæd er Lødbistid med god Sejlsad, nordvest for Mandal, med 46 Stibe, c) Fjeldstæd, en fæstet Havn for store Stibe, 3 Mill Sønden Christiansand, som forsvares af Fæstningen Fjeldstædholm. d) Røysund, en smuk By med 500 Jndb. (uden Fjeldstæd), har 12 Stibe og 2 Stibedøvrer. De her boende Riidsmand Lund holde Stibe i Kart, som bringe de paa Risten fangebe Summe directe til London. e) Egerund, 9 Mile Sønden Stabanger, en skøn Ladeplads med 150 Bygn., 600 Jndb., 30 Stibe og et rigt Læsefiskeri. J dette Stift ere 4 Jernværker.

hørbær, 2 Saugmøller og et fortrinligt Stibehyggeri og god Søefart. Støvene i dette Stift ere betydelige. Fra Ekefjorden forsvares Staden af Fæstningen Christiansholm og nogle Batterier paa Ødøerne. 13) Tønsdal, en skøn og vigtig Handelsstad, der mest er bygget paa Valse og Hørbær og endel Gader ere lutter Breer. Noget af Bøen ligger paa Ekefjorden og en i den indbugen Trappe fører op til den. Ved Bøen ere betydelige Jernmalingsrunder, som forsyne 11 Jernværker. 14) Mandal, med 172 Bygn., bestående af sit betydelige Læse- og Hummerfiskeri, hvoraf selges betydelig. Der er et Tobaksfabrik og 23 hjemmehørende Stibe. 15) Stabanger (fordum Stiftets Hovedstad) meger gammel, Domkirken har mange udbygne Stræter og er bygget 103 Bygn. har 46 Hørbædg og Værdader, 558 Bygninger, 1 Batteri, 36 Riidsmand, 16 Smaahandlere, 26 Skippere, 2000 Jndb. og 21 Stibe, samt 3 Stibedøvrer. Dette Stift har desuden Rbst. a) Østerris, med Privilegier af 1735, imellem Værdal og Kragerø. J dens Lødbistid ere 30 Smaabug. Bøen er smuk og ejer 60 Stibe. b) Fjeldstæd er Lødbistid med god Sejlsad, nordvest for Mandal, med 46 Stibe, c) Fjeldstæd, en fæstet Havn for store Stibe, 3 Mill Sønden Christiansand, som forsvares af Fæstningen Fjeldstædholm. d) Røysund, en smuk By med 500 Jndb. (uden Fjeldstæd), har 12 Stibe og 2 Stibedøvrer. De her boende Riidsmand Lund holde Stibe i Kart, som bringe de paa Risten fangebe Summe directe til London. e) Egerund, 9 Mile Sønden Stabanger, en skøn Ladeplads med 150 Bygn., 600 Jndb., 30 Stibe og et rigt Læsefiskeri. J dette Stift ere 4 Jernværker.

III. Bergens Stift.

(Langt 71 M., bredt 36 M.)

Rbst. 16) Bergen den vigtigste Handelsstad i Norge, med omt. 19000 Jndb. Den er omgivet af 7 høje Bjerge, hvoraf Øst er saa højt, at Stjerne ofte bryde derpaa og forårsager en i 3 a 4 Uger vedholdende Dregn. Afskillige stærke Forter og Batterier, hvoraf Bergenshus er det fornemste, forsvare Staden. Bergen er anlagt 1070 og har forud haft 30 Kirker og Kloster. Efter mange Jidsbaader, har den nu 4 store murede Kirker, Domkirken, Røstkirken, Østkirken og den nyeste Kirke, (høsten sidste det nyeste hævende Handelskontor har ladet bygge) og 3de mindre af Træ, neml. St. Jørgens, St. Mikels og St. Pauls Kirker. Hansestæderne: Hamborg, Lybek og Bremen have her et stort Handelskontor, bestaaende af 17 saakaldte Riidsmandstuer; her boer og en fransk, en engelsk og en hollandsk Consul. Staden driver megen Handel med sort Fisk, Silde, Tran, Gifferegi (Kaviar) og andre Stiters og Nordlandenes Produkter, har derfor mange vigtige Handelsplad for 80 Personer og desuden 5 Stitstelser for Fattige og Syge. Foruden Latinskolen er der et Seminarium for 12 Sønderende, 1 Navigationskole, 1 Tegneakademi.

Baroniet Røstendal, oprejet 1678, ligger i dette Stift. Der faldt efter Stitstrens Søn, der døde uden Arving, til Kronen; fæstet for 1800 Rd. af Biskop Løndemann, der 1747 afledes med Navnet Røstendal, detses nu af Greve Røstendal, og naar ingen Arving er, tilfalder det Riidsmandens Universitet. Dette Baroni har 1 Kobberværk og 1 Stenbrud.

IV. Trondhjems Stift.

(Dette og Nordlandenes Stift er 150 M. langt. Bredden er forskellig fra 53 til 50 Mile.) Rbst. 17) Trondhjem, (fordum Nidaros) ved Vid-Elven, en vidgaaet og uanfærdig Stad, anlagt 997 af Kong Oluf Tryggvesson. (Børerne kaldes og Trænder af Egner, der forud kaldes Trondelagen) Bøen forsvares af 3 Forter og Fæstningen Munsholm, som ligger 3 Mill, derfra paa en Klippe i Fjorden. (Paa denne Fæstning forvares undertiden Erstatninger. Kong Knud den Store anlagde der et Munskloster 1028, som ødelagdes ved Jidsbaader og flødes ved Væformationen og siden blev Fæstningen Munsholm bygget der paa Stedet.) Staden har omtrent 1500 Bygn. og 9900 Jndb. Domkirken er den gamle berømte Kristi eller St. Olufs Kirke, hvor Kong Oluf den Helliges Lig ligger forværed i en sølvforgyltet Kiste, besat med Edelstene (eier Sagnet berede Solofisten 6500 Rd) som paa Olufs Fæst, den 29de Juli, aarlig blev baaren i Procession af Munken og hvortil Mimen ofrede store Summer. Aar 1565 blev Risten forværet i Kirken og 3 Aar efter tilsmæret, for at afværge videre Døvrer. Trondhjem har, foruden Latinskolen, 1 Raskole, et norst Videnskabs Selskab med et betydeligt Bibliotek, endel rige Stitstelser for Fattige, hvortil afbøde 10 maa Angel især har bidraget meget ved at stiftet 6000 Rd. til dette Brug, 1 Rassenhus for 60 Værn, 1 Læge og Værkhus, 13 Sprøjtehus og mange Riidsmand. 2 Krudmøller høves nærvæd og en 3 Mile derfra. 18) Molde, ved Nomsdalsfjord, 23 M. fra Trondhjem med 800 Jndb. nærer sig af Stibsfart, Fiskeri og Handel med Trælast. 19) Kristiansund, bygget paa 3 Øer mellem Fjeldene, med en dgs Havn; har god Handel og 1600 Jndb. 20) Røraas, en Bergstad med et vigtigt og rigt Kobberværk, ødaet 1644 af Bønden Hans Olsen Væsen, som levede i 116 Aar. Værket giver aarlig fra 2 til 3000 Stbd. Kobber og bruger 240,000 Tdr. Kul og 800 Fodne Brænde.

V. Nordlandenes Stift

Bestaaer af: A. Nordlandene; for det meste Der; (een af disse er Moskøe, uden for hvilken den farlige Hørbørd, Rasker og kalder, findes, som de fleste Der forhindrer Stibe fra at nærme sig den paa en Dmteeds af 2 a 3 Mile, da de ellers hvirvles til Bunds og forgaar) Derne have gode Græsgange, noget Kornel og særdeles betydeligt Fiskeri af Søaler og Sølund, Lur, Silde, Torsk og Hørbørd, Paa Den Hindse ligger Tronds Kirke, som viser Levnener af megen fatalsk Vægt. B. Finmarken; Jndbyggene bestaae af Sæfianer, som boe paa Nord- og Vestkysten og nære sig af Fiskeri, Jagt og Døvrer og Fjeldstinner eller Løpver, som føre med deres Riidsdøvrer et omstændigt Liv, og boe i Elte. Riidsdøvrerne ere deres eneste Riidsdøvrer og Underhold. Løpmarken endes ved den russiske Grændse og Danmark paaafaaer at ejde den indtil det hvide Hav ved Condor; derfor besøger og den danske Fjoged, naar han kræver Skat, den første russiske Fæstning Røsa. Alle Skatterne af Finmarken ere høst ubetydelige, da Klimaet er ugunstig for Jordens Dyrkning. Mangel af Støve forbyder og at benytte sig af de hævende Mineralier. Siden 1714 har man ved Missionærer besittet sig paa, at omvende dem til Kristendommen. J Finmarken ere Rbst. 21) Tromsøe, 22) Hammerfest og 23) Vardøe give Riidsdøvrer 1787; ved den sidste ligger Fæstningen Vardøehus, den nordligste i Europa.

Under Norge regnes:

A. Jøland, 120 M. lang, een af de største Der i Europa, 1405 Quadratmile stor, med 50,000 Jndb., ligger 120 Mile fra Trondhjem. Den er en Bjergfjeld, har fortræffelige Græsgange, hvor for Raarevlen er betydeligt. Jøland har ypperlig Fiskeri, Jagt og Raarev; udsæres: Fisk, saltet Riids, Tran, Tælle, Smør, Skind af Faar og Ræve, uldne Væhre, Spool, Fiske, Edderum og Fjer. Rbst. ere: 1) Røstfjord, hvor nu Bøen boer, har en latinsk Skole. 2) Væstmanø, 3) Grænefjord, 4) Fjeldstæd, 5) Østfjord og 6) Ekefjord. Paa Veiraagaarde er et Væstkræfteri. Skaholt, forhen Bispersteds, har og en latinsk Skole. Paa Den ere nogle ldsforuden, de Bjerge, hvoraf Hekla og Røraa ere mest bekjendte. Værme Riids er gives der endel af. Den maktverdieste er: Geiser, hvis kogede Vand drives med stort Knald viffe Minuter om Dagen 20 i 60 Fodne i Vejret. Vandet er da saa heft, at man fand fuge Riids og Hø deri.

B. Røerne, 84 Mile fra Norge, 22 i Læst, hvoraf 17 ere beboede, med omtrent 5000 Mennefter. Der er ingen Skov; men Etenkul paa Sudevæ, gode Lørv, got Fiskeri, vigtig Raarevlig Angelfangst. Rbst. Thorshavn med en latinsk Skole. C. Grøland, et ufugtbart Land, der strækker sig mod Nordamerika, 300 Mile langt, beboet af 6000 Jndb., som leve af Sølund, Væstfangst og Jagt efter Bjørne, Ræve og Fugle. Døgte faa Vædr høves, og af store Hunde betiener man sig til at fiære i Stæde, isæden for Heste. Der findes Skul og Væstfugle. Landet øder for 100000 Rd. aarlig af Spæk, Tran, Væstværk og Væstfugle. Handelen drives for Kongens Regning. Fra 1721 er Landet bebygget, Kristendommen i, først af Hans Egede; men de Gamles frugtbare Øst-Grøland kan ikke findes for Jidsbierge.

(Dette Kort koster illumineret 8 R.)